

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ ครู และนักเรียนจะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนแบบใหม่ เพื่อช่วยในการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ได้บนพื้นฐานของความเป็นไทย และความเป็นสากล รวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อตามความถนัด และความสามารถของแต่ละบุคคล วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นวิชาที่มีความสำคัญวิชาหนึ่ง มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับครอบครัว การประกอบอาชีพ และช่วยฝึกระบวนการจัดการ กระบวนการทำงาน กระบวนการคิดวิเคราะห์ และกระบวนการแก้ปัญหาเป็นต้น

การเรียนการสอนส่วนใหญ่ครูจะเริ่มนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ แต่พอเริ่มสอนต่อไปเรื่อย ๆ ความสนใจของนักเรียนจะเริ่มลดลง ครูก็ยังดำเนินการสอนแบบเดิมต่อไป ทั้งที่นักเรียนเริ่มไม่รับรู้ในสิ่งที่สอน แต่ในความเป็นจริง สมองของคนสามารถกระตุ้นให้กลับมาเรียนรู้ได้อีก จึงคิดที่จะเปลี่ยนมุมมองความคิดใหม่ว่า ถ้าเข้าใจธรรมชาติของสมองก็จะทำให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสมองได้ดียิ่งขึ้น โรงเรียนคาราวิทยาลัยจึงได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรม Dara TBM (Dara Teaching with the Brain in Mind) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้อง และเอื้อต่อการทำงานของสมอง ตามหลักการการทำงานตามธรรมชาติของสมอง เพื่อให้สมองได้เรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ และได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยเป็นระยะเวลา 5 ปีแล้ว TBM มาจากคำว่า Teaching with the Brain in Mind หมายถึง การสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาวิธีคิด วิธีปฏิบัติ วิธีการพูด วิธีการเรียน และวิธีการทำงานของนักเรียน ให้สอดคล้องกับการทำงานของสมองที่ประสานเชื่อมโยงกัน อย่างเป็นระบบ โดยใช้กิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดความทรงจำทั้งระยะสั้น และระยะยาวจากสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หลีกเลี่ยงสถานการณ์เชิงลบ เกิดการหลอมรวม ทั้งร่างกาย จิตใจ และอารมณ์เข้าด้วยกัน จนเกิดเป็นภูมิคุ้มกันในตนเองบนพื้นฐานของความพอประมาณ และความมีเหตุผล นวัตกรรมการเรียนรู้ คารา ที บี เอ็ม ได้ทำการพัฒนามาจากการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็น

ฐาน Brain Based Learning (BBL) คือ การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้หรือการทำงานของสมองทางธรรมชาติ โดยการใช้ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับสมองเป็นเครื่องมือในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างศักยภาพสูงสุดในการเรียนรู้ของมนุษย์ ภายใต้แนวคิดที่ว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ทุกคนมีสมองพร้อมที่จะทำเรียนรู้มาตั้งแต่กำเนิด

การสอนโดยใช้หลักการพัฒนาสมอง ก็ถือได้ว่าเป็นเทคนิคการสอนรูปแบบหนึ่งที่สามารถนำมาสอนนักเรียนได้ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นรูปแบบที่ทางโรงเรียนคาราวิทยาลัยได้นั้นให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะเห็นได้ว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ โดยการใช้สื่อการสอนหลายแบบ ทำให้นักเรียนเกิดการเชื่อมโยงความรู้หลาย ๆ อย่าง และยังทำให้นักเรียนเกิดความรู้จากการกระทำของตน จากการลงมือปฏิบัติ การนำหลักการพัฒนาสมองมาใช้ยังเป็นการทำให้นักเรียนเกิดความตื่นตัวแบบผ่อนคลายมีความสุข และสนุกในการเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถทำงานได้อย่างมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ (หทัยกาญจน์ เปรมใจสุข, 2550)

การสอนโดยใช้หลักการพัฒนาสมอง สามารถพัฒนานักเรียนเกิดความรู้ได้ตามศักยภาพ เนื่องจากได้มีการบริหารสมองโดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย และเพลงเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนเกิดทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการวางแผน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงมีความสนใจให้สร้างรูปแบบ (Model) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดารา ที บี เอ็ม ของวิชานี้ ซึ่งเป็นหลักการของการจัดการเรียนรู้ที่อยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาสมองมาใช้ เพื่อฝึกการคิดเป็นระบบทำงาน เป็นระเบียบ เกิดเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอนวิชาการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดารา ที บี เอ็ม รายวิชาการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอาชีพในอนาคตของนักเรียน ด้วยการใช้หลักการ ดารา ที บี เอ็ม

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนคาราวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 50 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดารา ที่ บี เอ็ม ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

Dara TBM (Dara Teaching with the Brain in Mind) หมายถึง นวัตกรรมการเรียนรู้ของโรงเรียนคาราวิทยาลัย มุ่งเน้นการพัฒนาวิธีคิด วิธีปฏิบัติ วิธีการพูด วิธีการเรียน และวิธีการทำงานของนักเรียนให้สอดคล้องกับการทำงานของสมองที่ประสานเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยใช้กิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดความทรงจำทั้งระยะสั้น และระยะยาวจากสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หลีกเลียงสถานการณ์เชิงลบ เกิดการหลอมรวม ทั้งร่างกาย จิตใจและอารมณ์เข้าด้วยกัน จนเกิดเป็นภูมิคุ้มกันในตนเองบนพื้นฐานของความพอประมาณ และความมีเหตุผล

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนความสามารถของนักเรียนในการทำกิจกรรมใบงาน แบบฝึกหัดและความร่วมมือในการเรียนการสอน โดยใช้หลักการ ดารา ที่ บี เอ็ม

การสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การจัดรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยวางแผนการจัดองค์ประกอบและงานเกี่ยวกับการสอนอย่างมีจุดหมายที่เฉพาะเจาะจงที่จะให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หลักการ ดารา ที่ บี เอ็ม ในการเรียนการสอนเรื่องอาชีพในอนาคต
2. ได้ทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอาชีพในอนาคตของนักเรียน หลังจากที่ใช้หลักการ ดารา ที่ บี เอ็ม เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน